

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Гж. 4316/13
Дана: 24.09.2014. године
НОВИ САД

У И М Е Н А Р О Д А

Апелациони суд у Новом Саду у већу судија Мирјане Андријашевић, председника већа, Вере Крстин и Бранке Маљковић, чланова већа, у парници **тужилаца Г. С.** из Б. П., улица ..... број ../. и **П. Д.** из Б. П., улица ..... број ..., чији је зајендички пуномоћник В. Б., адвокат у Б. П., против **тужене ДОО „Е.“ Н. С. - Е.**, ..., чији је пуномоћник П. В., дипломирани правник запослен код тужене, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Новом Саду, Судска јединица у Бачкој Паланци 98П. 4789/12 од 09. маја 2013. године, у седници већа одржаној 24. септембра 2014. године, донео је

П Р Е С У Д У

Жалба тужене се **ДЕЛИМИЧНО УСВАЈА, ДЕЛИМИЧНО ОДБИЈА** и пресуда Основног суда у Новом Саду, Судска јединица у Бачкој Паланци 98П. 4789/12 од 09. маја 2013. године, **ПРЕИНАЧУЈЕ** тако што се одбија тужбени захтев тужилаца Г. С. и П. Д., обоје из Б. П. у делу у којем су тражили да се обавезе тужена ДОО Е. – Е. Н. С. да им због немогућности економског искоришћавања наведених некретнина плаћа месечно сваком по 6.700,00 динара, почев од 14. фебруара 2011. године па убудуће, док за то постоје законски разлози или до уклањања бетонског стуба за вод електричне енергије високог напона са наведених некретнина тужилаца и то доспеле рате одједном са законском затезном каматом од доспелости сваке месечне рате, први у месецу за текући месец, до исплате, а убудуће сваког првог у месецу за текући месец, те у делу одлуке о трошковима поступка, тако што се обавезује тужена да тужиоцима накнади трошкове поступка у износу од 119.158,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, у року од 15 дана под претњом извршења, док се у преосталом, непреиначеном делу, пресуда **ПОТВРЂУЈЕ.**

ОДБИЈА СЕ захтев тужилаца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом Основног суда у Новом Саду, Судска јединица у Бачкој Паланци 98П. 4789/12 од 09. маја 2013. године, усвојен је прецизирани тужбени захтев, па је обавезана тужена да тужиоцима, на име накнаде штете због умањења вредности некретнина из Лн. бр. .... к.о. Б. П. – град, парц.бр. ... Ц. Л. број ..., земљиште под зградом – објектом од 53 м², земљиште под зградом објектом од 18 м², земљиште уз зграду објекат од 05 ари и њива 2. класе од 6 ари 11 м², укупне површине од 11 ари 82 м², породична стамбена зграда број 1 и помоћна зграда број 2, исплати сваком по 152.631,50 динара, са законском затезном каматом од 08. априла 2013. године до исплате, те због немогућности економског искоришћавања наведених некретнина плаћа месечно сваком по 6.700,00 динара, почев од 14. фебруара 2011. године па убудуће, док за то постоје законски разлози или до уклањања бетонског стуба за вод електричне енергије високог напона са наведених некретнина тужилаца и то доспеле рате одједном са законском затезном каматом од доспелости сваке месечне рате, први у месецу за текићи месец, до исплате, а убудуће сваког првог у месецу за текући месец, као и да им солидарно накнади

трошкове спора у износу од 120.586.63 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, а све у року од 15 дана под претњом извршења.

Против наведене пресуде, тужена је изјавила благовремену жалбу, побијајући је из свих законом предвиђених разлога. Тужилац је уложио одговор на жалбу тужене.

Жалба тужене је делимично основана.

Испитујући побијану пресуду сходно члану 386. ставу 3. ЗПП-а, суд је нашао да је пресуда донета без битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности и без повреде одредбе парничног поступка на коју у жалби указује тужена, јер пресуда не садржи недостатке због којих се не би могла испитати, ни у изреци, ни у образложењу. Пресуда садржи јасне и непротивречне разлоге, довољну оцену доказа и нема противречности између онога што се наводи у разлозима пресуде и садржини записника, па нема битне повреде из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП-а.

Правилно је и потпуно утврђено чињенично стање, али је материјално право делом погрешно примењено.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су сувласници у по $\frac{1}{2}$ дела на непокретностима наведеним у изреци ожалбене пресуде, уписаним у Лн. бр. .... к.о. Б. П. – град, парц.бр. .... Такође је утврђено да су ове некретнине, тужиоци стекли наслеђем иза свог пок. оца, који је на тој непокретности 1966. године сазидао породичну кућу. Крајем шездесетих година је тужени на њиви друге класе, која се налази у склопу описане непокретности, поставио стуб далековода, чија мрежа каблова прекрива сав ваздушни простор изнад наведене њиве, тако да тужиоци од дана када су постали власници наведене непокретности, башту уште не могу да обрађују, не могу да убирају плодове са исте, да исту издаје у закуп, или да на њој сазидају неки стамбени или пословни простор. С обзиром на то да је предметна непокретност лоцирана на периферији града и да је старије градње, тржишна вредност исте износи 1.526.317,00 динара. Постављени стуб далековода туженог умањује вредност предметне непокретности за 20%, односно за 305.263.00,00 динара. Због немогућности економске експлоатације предметне баште, као и због немогућности издавања исте у закуп, тужиоци месечно трпе штету у износу од 120 евра, што износи по 60 евра за сваког тужиоца према његовом сувласничком делу.

Остале чињенице од значаја за пресуђење, под којима се имају разумети карактеристике спорне парцеле и непокретности на њој, као и положај и димензије самог далековода, биле су предмет детаљног утврђења од стране првостепеног суда, па се ради избегавања понављања, а будући да их жалбени наводи непосредно не оспоравају, упућује на одговарајуће делове чињеничног утврђења ожалбене пресуде.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев. Наиме, суд је нашао да описани стуб високог напона са кабловима, постављен од стране тужене на парцели која је сада у сусвојини тужилаца, причињава тужиоцима штету, коју је тужена дужна накнадити у смислу одредбе члана 154. Закона о облигационим односима. Према ставу првостепеног суда, поменута штета се огледа у умањењу тржишне вредности непокретности, због постојећег стуба далековода тужене, као и у немогућности наменског коришћења непокретности у сусвојини тужилаца, односно у немогућности остваривања добити из исте кроз њено обрађивање или издавање у закуп. О немогућности обрађивања дела спорне парцеле, суд је закључио на основу техничких норматива, који дефинишу заштитни електроенергетски појас, у ком обрада земљишта (а тиме и економска експлоатација), није дозвољена. Следствено изнетом, суд је нашао да је вредност спорне парцеле умањена за 20%, те да тужиоци основано потражују месечну ренту због немогућности остваривања економске добити из предметне баште, с чим у вези је обавезао тужену да тужиоцима исплати износе наведене у изреци.

Нису основани жалбени наводи тужене којима се оспорава правилност ожалбене одлуке у делу у којем је тужена обавезана да тужиоцима исплати по 152.631,50 динара, на име умањења вредности спорне парцеле. Наиме, у конкретном случају неспорно је да су тужиоци сувласници наведене непокретности, да су право сувојине стекли наслеђем иза пок. оца, који је преминуо .... године, као и да је на њиви у оквиру парц.бр. ...., крајем шездесетих година прошлог века, од стране туженог постављен описани стуб далековода. Такође, неспорно је да тужиоцима никада није исплаћена никаква накнада због постављања поменутог стуба. При таквом стању ствари, овај суд је мишљења да је у конкретном случају на парцели у сувојини тужилаца, фактички (не и формално), спроведен поступак непотпуне експропријације, у смислу одредбе члана 5. Закона о експропријацији („Службени гласник РС“ број 53/95, „Службени лист СРЈ бр. 16/2001 и „Службени гласник РС“ број 20/2009). Наиме, поменутом одредбом прописано је да се поред промене сопственика на експроприсаној непокретности (потпуна експропријација), експропријацијом може установити и службеност на непокретности или закуп на земљишту на одређено време (непотпуна експропријација). То значи да се право својине може и делимично ограничити, при чему непокретност на којој се службеност установљава, стиче својство послужног добра, у смислу члана 49. Закона о основама својинскоправних односа, под условом да тако што налаже јавни интерес. У конкретном случају, парцела коју су наследили тужиоци, претворена је у послужно добро, на којем је подигнут стуб и преко којег прелазе каблови далековода, као преносници електричне енергије. Иако је поступак експропријације, као посебан управни поступак, формално изостао, по виђењу овог суда, неспорно је да је ограничење права својине које трпе тужиоци, у потпуности уподобљено ограничењу карактеристичном за поступак непотпуне експропријације из члана 5. Закона о експропријацији, као и да је то ограничење установљено у јавном интересу.

Одредбом члана 72. Закона о експропријацији („Службени гласник РС“ број 53/95, „Службени лист СРЈ бр. 16/2001 и „Службени гласник РС“ број 20/2009) је прописано да се поступак одређивања накнаде за експроприсану непокретност, у коме до дана ступања на снагу тог закона није закључен споразум о накнади, односно није донета правноснажна судска одлука, окончава по одредбама важећег закона. Следом тога, овај суд је пошао од одредбе члана 53. поменутог Закона, којом је прописано да се у случају установљења службености, накнада одређује у износу за који је, услед установљења службености, смањена тржишна вредност земљишта или зграда (став 1.), те да се накнада из става 1. овог члана, одређује по поступку за одређивање накнаде прописаном овим законом (став 2.). Тај поступак предвиђа да се висина накнаде у новцу за експроприсане непокретности одређује по тржишној цени, према околностима у моменту закључења споразума о висини накнаде, а ако споразум није постигнут, према околностима у моменту доношења првостепене одлуке о накнади (члан 41. став 2.), те да се накнада за експроприсано пољопривредно земљиште и грађевинско земљиште одређује у новцу према тржишној цени таквог земљишта, ако законом није друкчије прописано, при чему процену тржишне цене врши орган надлежан за утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретностима (члан 42. Закона о експропријацији). Из наведеног произлази да је првостепени суд правилно одмерио висину накнаде у том делу, будући да је и сâм вештак засновао свој налаз о умањењу вредности спорне непокретности, на подацима Филијале Пореске управе у Б. П., тим пре што ни тужена није оспорила налаз вештака у том делу, нити предлагала одређене доказе у том смислу.

С обзиром на изнето, погрешно се жалбом тужене истиче да је иста стекла одржајем право стварне службености преласка каблова. Иако се у конкретном случају неспорно ради о некој врсти стварне службености, по виђењу овог суда иста није настала одржајем, односно фактичким вршењем службености за време од 20 година, уз изостанак противљења власника послужног добра. Напротив, у конкретном случају, описана стварна службеност настала је независно од воље правног претходника тужилаца, као власника послужног добра, а на основу радњи и аката носиоца јавних овлашћења, у поступку који је је изједначен са поступком експропријације, и није настала одржајем, како се тврди жалбом. Самим тим, тужиоцима припада право на накнаду у том делу у наведеној висини, иако суд није као релевантне препознао цитиране материјалноправне одредбе.

Осим тога, неосновано се тужена позива на приговор застарелости потраживања тужилаца. Наиме, захтев за накнаду фактички експроприсане имовине не застарева, као што не застаревају права на заштиту права својине, па стога односни жалбени наводи нису основани.

Међутим, основано се жалбом тужене оспорава правилност примене материјалног права у делу који се односи на накнаду штете због немогућности економског искоришћавања наведених некретнина, за период од 14. фебруара 2011. године, па убудуће. Наиме, осим тога што се тужбеним захтевом делом потражује и будућа штета која није доспела у смслу члана 186. ЗОО, тужбени захтев је у том делу свакако неоснован. Ово стога што се право сопственика на накнаду за експроприсану непокретност, исцрпљује у једнократној исплати накнаде у износу за који је смањена вредност поменутог стамбене зграде. Другим речима, смањење вредности непокретности, представља целокупну штету коју тужиоци трпе. Накнада која им се тим поводом има исплатити, конзумира све остале захтеве сопственика, нарочито ако се има у виду да тужиоци ни на који начин нису доказали, нити учинили вероватним да би евентуално издавали у закуп описану башту. Тако што не произлази ни из исказа тужиоца Г. С. Следом наведеног, суд је преиначио ожалбену пресуду уотлико што је одбио тужбени захтев тужилаца у том делу.

Иако је услед преиначења ожалбене пресуде, део тужбеног захтева одбијен, то није утицало на обавезу тужене да тужиоцима накнади трошкове поступка, будући да поводом одбијајућег дела захтева нису настали посебни трошкови. Међутим, овај суд је мишљења да је првостепени суд погрешно применио одредбе о сразмерном увећању адвокатских трошкова за заступање две или више странака. Наиме, поменутом увећању претходи израчунавање аритметичке средине износа досуђених тужиоцима, односно утврђивање износа који се добије када се збир досуђених износа, подели са бројем тужилаца. Тако добијени износ служи као основица за обрачун трошкова, спрам које се утврђује висина трошкова заступања, а потом врши и поменуто сразмерно увећање. У том смислу, полазећи од правилно утврђене структуре и спецификације трошкова поступка од стране првостепеног суда, у смислу њихове оправданости, те имајући у виду да је тужена обавезана да тужиоцима исплати по 152.631,50 динара, овај суд је обавезао тужену да тужиоцима накнади трошкове заступања – састав тужбе и једног образложеног поднеска у износу од по 6.000,00 динара, приступ пуномоћника на три одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара, што све укупно износи 34.500,00 динара, а са увећањем од 50%, укупно 51.750,00 динара. Такође, суд је обавезао тужену да тужиоцима накнади и трошкове вештачења у износу од 16.000,00 динара, као и трошкове судске таксе на тужбу укупно 25.704,00 динара, те судске таксе на пресуду укупно 25.704,00 динара, односно све укупно 119.158,00 динара. Побројани трошкови били су потребни за вођење парнице у смислу члана 154. ЗПП, одмерени су у складу са важећом Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, те Законом о судским таксама, а на основу члана 153. и 165. става 2. ЗПП-а.

Суд је одбио захтев тужилаца за накнаду трошкова одговора на жалбу, будући да исти није био потребан за вођење парнице, а на основу члана 165. става 1. ЗПП-а, у вези са чланом 154. ЗПП-а.

Због свега изнетог, другостепени суд је применом члана 387. став 1. тачка 2. и 5., члана 390. и члана 394. став 1. тачка 4. ЗПП-а, те члана 401. тачка 3. ЗПП-а, одлучио као у изреци пресуде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - СУДИЈА

Мирјана Андријашевић